

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș și
Nadejda Toma,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș, prin care se solicită
casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 noiembrie 2014, în
cauza penală privindu-i pe

*Rusu Larisa Gheorghe, născută la 09 noiembrie
1960, originară s. Cotiujeni, r-nul Briceni și domiciliată
or. Briceni, str. V. Alecsandri 48,*

*Negaru Ion Petru, născut la 17 martie 1958,
originar s. Gribova, r-nul Drochia și domiciliat
or. Briceni, str. Carpișin 66, ap. 45*

și

*Rusu Anatolie Vladimir, născut la 01 ianuarie
1958, originar s. Climăuți, r-nul Dondușeni și domiciliat
or. Briceni, str. V. Alecsandri 48.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.04.- 07.12.2012,

20.06.2011 - 03.01.2013;

Instanța de apel: 15.01.2013, 12.02.2013 - 12.11.2014;

Instanța de recurs: 04.02. - 18.08.2015.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Briceni din 07 decembrie 2012, Larisa Rusu și
Ion Negaru, au fost achitați de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de
art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta acestora nu întrunește elementele
infracțiunii imputate.

1.1. Prin sentința Judecătoriei Briceni din 03 ianuarie 2013, Anatolie Rusu, a
fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de:

- art. 361 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta acestuia nu întrunește elementele
infracțiunii imputate;

- art. 244 alin. (1) Cod penal, deoarece nu s-a constatat existența faptei
infracțiunii.

1.2. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29.05.2013,
cauza penală privind acuzarea lui L. Rusu și I. Negaru de săvârșirea infracțiunii
prevăzute de art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, a fost conexată la cauza penală

privind acuzarea lui A. Rusu de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 244 alin. (1), 361 alin. (1) Cod penal.

2. De către organul de urmărire penală **Rusu Larisa** a fost învinuită în aceea, că ea, fiind persoană publică, a falsificat actele oficiale, indicând în ele informații vădit false, săvârșind aceste acțiuni din interes personal, prin participație simplă, în următoarele circumstanțe:

Rusu Larisa, activînd în funcția de șef al Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni, transferată în această funcție în baza ordinului nr. 254-c din 10.07.2003 a Ministrului Finanțelor, căreia în conformitate cu Fișa de post a șefului IFS Briceni, aprobate la 28.12.2008 de către șeful IFPS, i-au fost acordate o serie de atribuții și obligațiuni de serviciu de coordonare și administrare a activității inspectoratului fiscal subordonat, de supraveghere și implicare în desfășurarea activității inspectoratului subordonat, de asigurare a activității inspectoratului fiscal în strictă concordanță cu prevederile legislației fiscale etc., astfel, fiind în contextul art. 123 Cod penal, persoană publică.

Rusu Larisa acționînd în participație simplă cu inspectorul fiscal principal al Direcției Administrare din cadrul IFS Briceni, Negaru Ion, în mod intenționat și din interes personal, exprimat prin necesitatea ascunderii faptului, că contribuabilul SRL „Constructgaz” administrator al căreia este soțul acesteia, Rusu Anatol, are datorii la bugetul public național, în scopul de a constata datele de calificare ale SRL „Constructgaz” după cum prevede art. 16 al Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007 și de a demonstra autorităților contractante, că SRL „Constructgaz” are aptitudini de realizare a ofertelor, care au fost propuse Primăriilor s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni, și or. Briceni, și a eliberat SRL „Constructgaz”: 1) certificatul cu nr. 0459 din 05.03.2009 pentru participarea la tenderul din cadrul Primăriei s. Tețcani, r-nul Briceni; 2) certificatul cu nr. 0459 din 05.03.2009 pentru participarea la tenderul din cadrul Primăriei s. Halahora de Sus, r-nul Briceni; 3) certificatele cu nr. 0975 din 18.05.2009 și nr. 1173 din 12.06.2009 pentru participarea la tenderul din cadrul Primăriei or. Briceni, în care a inclus date false cu privire la lipsa restanțelor față de bugetul public național a contribuabilului SRL „Constructgaz”.

La data eliberării certificatelor potrivit datelor Serviciului Fiscal, SRL „Constructgaz” avea datorii față de buget, și anume: 1) la situația din 05.03.2009 restanță în sumă de 397.253,88 lei, și penalitate în sumă de 4.192,14 lei; 2) la situația din 18.05.2009 restanță în sumă de 317.253,88 lei, și penalitate - 4.919,24 lei; 3) la situația din 12.06.2009 restanță în sumă de 267.253.88 lei, și penalitate - 9.097,70 lei. Certificatele nominalizate sunt documente oficiale, care conțin date vădit false, și care au servit drept temei pentru admiterea SRL „Constructgaz” pentru participarea la tenderul organizat de către Primăriile s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni pentru efectuarea lucrărilor de construcție, reparație sau prestare a serviciilor cu finanțare din banii publici, și ca urmare grupul de lucru pentru achiziții din cadrul acestor primării au desemnat-o câștigătoare pe SRL „Constructgaz”.

De către organul de urmărire penală **Negaru Ion** a fost învinuit în aceea, că el, activînd în funcția de inspector fiscal principal al Direcției Administrare din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat, r-nul Briceni, transferat în această funcție în baza ordinului nr. 4 din 21.07.2003 al șefului IFS Briceni, căruia în conformitate cu Fișa de post a inspectorului fiscal principal al Direcției Administrare din cadrul

Inspectoratului Fiscal de Stat, aprobat la 26.09.2008 de către șeful IFS Briceni, i-au fost acordate o serie de atribuții și obligațiuni de serviciu, inclusiv și eliberarea certificatelor privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național, astfel, fiind în temeiul art.123 Cod penal, persoană publică.

Negaru Ion, acționînd în participație simplă cu șeful IFS Briceni, Rusu Larisa, în mod intenționat și din interes personal, exprimat prin necesitatea ascunderii faptului că contribuabilul SRL „Constructgaz”, administratorul căreia este A. Rusu - soțul șefului IFS Briceni, Rusu Larisa, are datorii față de bugetul public național, în scopul de a constata datele de calificare ale SRL „Constructgaz” după cum prevede art. 16 al Legii privind achizițiile publice, nr.96 din 13.04.2007, și de a demonstra autorităților contractante, că SRL „Constructgaz” are aptitudini de realizare a ofertelor, care au fost propuse Primăriilor s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni, eliberînd SRL „Constructgaz”: 1) certificatul cu nr. 0459 din 05.03.2009 pentru participarea la tenderul din cadrul Primăriei s. Tețcani, r-nul Briceni; 2) certificatul cu nr. 0459 din 05.03.2009 pentru participarea la tenderul din cadrul Primăriei s. Halahora de Sus, 3) certificatelor cu nr. 0975 din 18.05.2009 și nr. 1173 din 12.06.2009 pentru participarea la tenderul din cadrul Primăriei or. Briceni, în care a inclus date false cu privire la lipsa restanțelor față de bugetul public național a contribuabilului SRL „Constructgaz”.

La data eliberării certificatelor, potrivit datelor Serviciului Fiscal, SRL „Constructgaz” avea datorii față de buget, și anume: 1) la situația din 05.03.2009 restanță în sumă de 397.253,88 lei, și penalitate în sumă de 4.192,14 lei; 2) la situația din 18.05.2009 restanță în sumă de 317.253,88 lei, și penalitate - 4.919,24 lei; 3) la situația din 12.06.2009 restanță în sumă de 267.253.88 lei, și penalitate - 9.097.70 lei. Certificate nominalizate sunt documente oficiale, care conțin date vădit false, și care au servit drept temei pentru admiterea SRL „Constructgaz” pentru participarea la tenderul organizat de către Primăriile s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni, pentru efectuarea lucrărilor de construcție, reparație sau prestare a serviciilor cu finanțare din banii publici, și ca urmare grupul de lucru pentru achiziții din cadrul acestor primării au desemnat-o câștigătoare pe SRL „Constructgaz”.

De către organul de urmărire penală **Rusu Anatolie**, a fost învinuit în aceea, că el, fiind unul din fondatorii SC „Constructgaz” SRL, IDNO 1004604002278, cu sediul în or. Briceni, str. V. Alecsandri 48, concomitent activînd în funcția de administrator al acesteia, fiind abilitat în virtutea funcției deținute cu atribuții de administrare a întreprinderii nominalizate, în mod intenționat și în interes material, în scopul de a constata datele de calificare ale SRL „Constructgaz” după cum prevede art. 16 al Legii privind achizițiile publice și de a demonstra autorităților contractante că SRL „Constructgaz” are aptitudini de realizare a ofertelor ce le-a propus Primăriilor s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni, pe parcursul anului 2009 a prezentat grupului de lucru pentru achiziții din cadrul primăriilor respective documentele de calificare ale SRL „Constructgaz”, inclusiv și certificatele eliberate de IFS Briceni privind lipsa restanțelor față de bugetul public național cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Tețcani r-nul Briceni, cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Halahora de Sus r-nul Briceni, cu nr. 0975 din 18.05.2009 cu destinația Primăria Briceni și cu nr.1173 din 12.06.2009 cu destinația Primăria Briceni, în care de către persoanele publice din cadrul IFS Briceni au fost introduse date vădit false cu privire la lipsa

restanțelor față de bugetul public național a contribuabilului SRL „Constructgaz” la data eliberării certificatelor respective, deși potrivit datelor Serviciului Fiscal, SRL „Constructgaz” avea datorii la buget la 05.03.2009 în sumă de 397253,88 lei și penalitate 4192,14 lei, la 18.05.2009 în sumă de 317253,88 lei și penalitate 4919,24 lei, la 12.06.2009 în sumă de 267253,88 lei și penalitate 9097,70 lei, certificate, care constituie documente oficiale false, care au servit temei pentru admiterea SRL „Constructgaz” la participarea la licitațiile organizate de Primăriile s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni pentru efectuarea lucrărilor de construcție, reparație sau prestare a serviciilor cu finanțare din banii publici, unde ca urmare de către grupul de lucru pentru achiziții din cadrul acestor primării ofertele propuse de SRL „Constructgaz” au fost desemnate câștigătoare.

De către organul de urmărire penală **Rusu Anatolie**, a fost învinuit în aceea, că el, fiind unul din fondatorii SC „Constructgaz” SRL, IDNO 1004604002278, cu sediul în or. Briceni, str. V. Alecsandri 48, concomitent activând în funcția de administrator al acesteia, fiind abilitat în virtutea funcției deținute cu atribuții de administrare a întreprinderii nominalizate, conform art. 13 din Legea contabilității, nr. 113 din 27.04.2007 purtând răspundere pentru ținerea contabilității și raportarea financiară, fiind obligat să organizeze și să asigure ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării până la lichidarea entității, să asigure întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare, a registrelor contabile conform regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor, precum și integritatea și păstrarea acestora conform cerințelor Organului de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al R. Moldova, să organizeze sistemul de control intern, inclusiv efectuarea inventarierii, să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate, în mod intenționat, contrar prevederilor art.108 alin. (1) Cod fiscal, care stipulează, că data obligației fiscale privind Taxa pe valoare adăugată este data livrării, iar data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, a diminuat Taxa pe valoare adăugată pentru luna iulie anul 2009 cu 65898 lei, prin nereflexarea livrării lucrărilor de reparație executate în subsolul clădirii Consiliului raional Briceni, amplasată pe str. Independenței 48, în sumă de 361 753 lei în luna iunie anul 2009, perioada când acestea au fost recepționate conform procesului verbal respectiv din luna iunie anul 2009.

3. Sentințele în cauză au fost contestate cu apeluri de către procuror, care a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații L. Rusu și I. Negaru să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 44, 332 alin.(1) Cod penal, iar inculpatul A. Rusu să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 361 alin.(1), 244 alin. (1) Cod penal și în baza acestor norme, cu aplicarea art. 60 Cod penal și art. 391 Cod de procedură penală, să fie liberați de răspundere penală, cu încetarea procesului penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În motivarea apelului procurorul a invocat, că prima instanță la emiterea sentințelor de achitare a apreciat unilateral probele examinate în cadrul cercetării judecătorești, conformându-le conform declarațiilor inculpaților care nu au recunoscut vina în săvârșirea infracțiunilor incriminate, aceste declarații urmînd a fi apreciate critic de către prima instanță.

De asemenea, procurorul a supus criticii concluzia primei instanțe, precum că certificatele privind lipsa restanțelor față de bugetul public național nu au produs efecte juridice deoarece grupurile de lucru din cadrul Primăriilor s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni n-au luat în considerație informația pe care o conțineau la aprecierea datelor de calificare a SRL „Constructgaz”. Concluzia respectivă, în opinia apelantului, contravine art. 16 alin.(1) lit. d) din Legea privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007.

Concluzia instanței de fond, conform căreia certificatele privind lipsa restanțelor față de bugetul public național menționate anterior, nu sunt falsificate și sunt întocmite conform legislației, iar informația din ele corespunde realității, deoarece la momentul eliberării acestora funcționa contractul de eşalonare a termenului de achitare a plăților restante față de bugetul public, acuzatorul de stat o consideră neîntemeiată.

La fel, apelantul a indicat, că nu sunt corecte concluziile primei instanței precum că învinuirea formulată inculpatului A. Rusu privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal, nu și-a găsit confirmare în ședința de judecată, dat fiind faptul, că organul de urmărire penală în cadrul desfășurării urmăririi penale nu a stabilit cu certitudine data livrării lucrărilor efectuate în anul 2009 de către SRL „Constructgaz” în subsolul clădirii Consiliului Raional Briceni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 noiembrie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procuror și menținute sentințele fără modificări.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut, că prima instanță dispunând achitarea inculpaților Rusu Larisa și Negaru Ion de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. art. 44, 332 alin.(1) Cod penal, din lipsa în acțiunile lor a elementelor infracțiunii și respectiv achitarea inculpatului Rusu Anatolie învinuit în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, pentru că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, de asemenea achitarea lui de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin.(1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, a adoptat hotărâri legale și temeinice, bazate pe întreg ansamblul probant care cert dovedește nevinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

În urma rejudecării cauzei penale în instanța de apel potrivit modului stabilit pentru prima instanță și aprecierii probelor, instanța de apel a reținut, că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția înaintată inculpaților A. Rusu, L. Rusu și I. Negaru și în acest aspect a menționat prevederile art.8 alin. (3) Cod de procedură penală.

Argumentele invocate în apelurile procurorului privind prezența probelor ce dovedesc vinovăția inculpaților L. Rusu și I. Negaru în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal și a inculpatului A. Rusu în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 361 alin. (1), 244 alin. (1) Cod penal, instanța de apel le-a considerat contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către prima instanță și cea de apel pe parcursul judecării cauzei.

În acest sens, instanța de apel a concluzionat, că prima instanță corect a stabilit lipsa probelor care ar dovedi vinovăția inculpatului A. Rusu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel a menționat faptul, că probele prezente pe dosar, cercetate atât în prima instanță, cât și cea de apel demonstrează faptul, că livrarea, adică finisarea

reparației subsolului edificiului Consiliului raional Briceni a avut loc în luna august 2009, SRL „Constructgaz” corect la 01.08.2009 a eliberat factura fiscală nr. 1976259 și corect a achitat TVA, probe care ar demonstra cu certitudine că respectiva reparație a fost finisată în luna iunie 2009 și SRL „Constructgaz” achitând TVA în luna august 2009 a săvârșit evaziune fiscală, nu au fost prezentate nici primei instanțe nici instanței de apel pe parcursul judecării cauzei.

Astfel, prima instanță just a concluzionat, că din circumstanțele cauzei și probele administrate pe dosar rezultă că probatoriul prezent nu este suficient pentru condamnarea inculpatului A. Rusu în baza art. 244 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel, în confirmarea concluziei privind nevinovăția inculpatului A. Rusu, pe capătul de învinuire în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, a enunțat, că declarațiile martorilor M. Muntean, E. Skladovskaia și V. Beleciuc referitor la luna finisării lucrărilor de reparație a subsolului aflat în clădirea Consiliului raional Briceni și respectiv aceasta dovedindu-se a fi luna august a anului 2009.

La fel, instanța de apel a reținut faptul, că în prima instanță au fost prezentate trei exemplare a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate, care sunt datate diferit, în procesul-verbal ridicat de la SRL „Constructgaz” este indicată luna iunie care apoi a fost modificată în august (f.d. 179-194, vol. III), în procesul-verbal ridicat din contabilitatea Consiliului raional Briceni este indicat doar anul 2009 fără indicarea lunii (f.d. 159-174, vol. III), iar în procesul-verbal ce se păstra în secția construcții, gospodărie comunală și drumuri a Consiliului raional Briceni este indicat august 2009.

Astfel, just prima instanță a stabilit lipsa de probe care ar demonstra că finisarea lucrărilor de reparației a avut loc în luna iunie 2009.

Apreciind probele administrate pe caz, instanța de apel a ajuns la concluzia, că fapta inculpatului A. Rusu nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal - deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și liberează de obligații, din următoarele considerente.

Cu referire la prevederile art. 52 Cod penal, instanța de apel a menționat, că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, constă în confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligații.

Sunt considerate documente oficiale actele emise de organele de stat, de organele autoadministrării publice locale, de întreprinderi, instituții sau organizații, indiferent de forma de proprietate, dar recunoscute de stat drept conferitoare de drepturi sau eliberatoare de obligațiuni.

Documentele oficiale pot proveni de la persoanele private în cazul în care statul le conferă un statut oficial și importanță juridică.

Prin urmare, instanța de apel a constatat justetea concluziei primei instanțe, conform căreia certificatele eliberate de Inspectoratul Fiscal de Stat contribuabilului SRL „Constructgaz” despre lipsa sau existența restanțelor față de buget, sunt documente oficiale, însă ele nu acordă careva drepturi sau eliberează de obligații, din motivul că acestea sunt unele din actele care trebuie prezentate de către persoana care dorește să fie admisă la procedura de achiziție, documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări este nominalizată prin Hotărârea Guvernului nr.1121 din 10.12.2010.

Mai mult, instanța de apel a reținut, că prin declarațiile martorilor V. Tcaci, V. Panteleiciuc, R. Coșman, C. Tornea, A. Scutelnic, A. Organ, M. Lesnic,

Z. Tolocico, V. Morari, T. Burac, s-a stabilit că pentru participare la tender au fost admise organizațiile necâtînd la faptul existenței restanțelor pentru plata impozitului sau lipsa restanțelor. Mai importantă pentru comisie era valoarea ofertelor propuse, prioritară fiind oferta cu preț mai mic de executare a lucrărilor.

Noțiunea de falsificare constă atît în modificarea totală a documentelor oficiale, cît și în introducerea în document a unor informații falsificate.

Aceasta se poate realiza prin ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei cu funcții de răspundere etc.

Latura subiectivă a infracțiunii respective se realizează prin intenție directă.

Este necesar ca falsificarea să fie efectuată în scopul folosirii documentelor de către infractori sau de către alte persoane.

Prima instanță corect a constatat lipsa laturii obiective și subiective a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal în acțiunile lui A. Rusu.

Totodată, prima instanță întemeiat și legal a constatat în sentința pronunțată la 03.01.2013, că în acțiunile inculpatului A. Rusu lipsesc indicii laturii obiective a infracțiunii incriminate lui și anume în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, întrucît informația privind lipsa restanței față de buget la SRL „Constructgaz” expusă în certificatele eliberate de IFS Briceni pentru participare la tendere în cadrul Primăriei s. Tețcani, r-nul Briceni, Primăriei s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și Primăriei or. Briceni cu înscrierea privind lipsa restanței față de bugetul public național corespund realității și nu sunt falsificate, datorită faptului că A. Rusu a încheiat contract de reșalonare a plăților restante față de bugetul public național și a îndeplinit graficul stabilit.

Suplimentar, în motivarea soluției reținute pe caz de respingere a apelului procurorului cu menținerea sentinței de achitare în privința lui A. Rusu în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a menționat, că prin ordonanța procurorului din 31.05.2011 s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința factorilor de decizie a SRL „Constructgaz” (f.d. 296-298 vol. III).

Conform ordonanței procurorului ierarhic superior din 12.03.2012, ordonanța nominalizată a fost anulată ca fiind ilegală cu reluarea urmăririi penale, prima instanță corect a apreciat că la emiterea acesteia au fost încălcate prevederile art. 22 Cod de procedură penală și art. 4 din Protocolul nr. 7 din CȚEDO.

Sub aceleași aspecte, instanța de apel a concluzionat că urmează a fi respinse și argumentele procurorului invocate în apelul declarat privind recunoașterea vinovăției inculpaților L. Rusu și I. Negaru în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, or, respectivele acțiuni au legătura directă cu cele descrise mai sus asupra componentei de infracțiune prevăzute de art.361 alin. (1) Cod penal, incriminat inculpatului A. Rusu.

În lumina celor relevate, instanța de apel a menționat, că inculpații L. Rusu și I. Negaru sunt persoane publice și în conformitate cu art. 123 alin. (1) Cod penal, sunt subiecți ai infracțiunii incriminate, prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal, se manifestă prin următoarele varietăți, și anume: 1) înscrierea în documentele oficiale a unor date vădit false; 2) falsificarea unor astfel de documente.

Obiectul infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, conform legislației în vigoare, la momentul săvîrșirii faptei, sunt numai documentele oficiale

- purtători de suport material al informației, acte scrise de autoritățile publice și administrația publică, autoritățile publice locale, altor agenții de stat și municipale.

Documentele oficiale, care certifică anumite fapte sau evenimente, au semnificație juridică, ca regulă, se caracterizează prin condiții de formă și rechizite obligatorii (imprimatale, ștampilele, sigiliile, număr de intrare și ieșire, data, denumirea funcției și semnătura persoanei cu funcție de răspundere).

Reieșind din circumstanțele reținute și menționate mai sus, instanța de apel a considerat că în acțiunile inculpaților L. Rusu și I. Negaru lipsesc indicii laturii obiective a infracțiunii incriminate acestora, prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal, întrucât informația privind lipsa restanței față de buget la SRL „Constructgaz” expusă în certificatele eliberate de IFS Briceni referitor la participare la tendere în cadrul Primăriei s. Tețcani, r-nul Briceni, Primăriei s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și Primăriei or. Briceni cu înscrierea privind lipsa restanței față de buget corespund realității și nu sunt falsificate, ținând cont și de faptul, că IFS Briceni și SRL „Constructgaz” au încheiat în anii 2008-2009 contract privind reeșalonarea achitării restanțelor pe impozit și la eliberarea certificatelor sus menționate acționa contractul privind modificarea termenului de stingere a obligațiunii fiscale.

Respectiva concluzie este confirmată și prin declarațiile date atât în prima instanță cât și cea de apel de martorii E. Zubco, E. Stratan și L. Țapu.

Falsul în actele publice - este infracțiune săvârșită cu intenție directă: vinovatul este conștient că el falsifică documentul oficial, și își dorește aceasta.

Indicii obligatorii ale laturii subiective „falsul în actele publice” sunt motive anumite: din interes cu profit, sau un alt interes personal, însă, atât în ședințele de judecată a primei instanțe, cât și a instanței de apel, nu au fost prezentate careva probe pertinente, concludente și utile ce ar confirma interesul personal al inculpaților L. Rusu și I. Negaru în săvârșirea falsului în actele publice, întrucât L. Rusu și I. Negaru nu au falsificat actul oficial și nu au introdus în el informații vădit false prin participare simplă, așadar în acțiunile lor lipsesc și indiciile laturii subiective a infracțiunii prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că învinuirea înaintată inculpaților L. Rusu și I. Negaru în aceea, că certificatele eliberate de ei către SRL „Constructgaz” pentru participare la tender cu informație vădit falsă privind lipsa datoriei pe restanță față de bugetul național și care au servit drept temei la admiterea pentru participare la achizițiile publice, care au fost organizate de Primăriile or. Briceni, s. Tețcani, r-nul Briceni și s. Halahora de Sus, r-nul Briceni, nu este întemeiată și nu corespunde legislației în vigoare.

Totodată instanța de apel a constatat, că SRL „Constructgaz” întemeiat a fost admisă pentru participare la achizițiile publice efectuate de primăriile menționate, întrucât aceasta este contribuabil în conformitate cu legislația, este înscrisă în Registrul Fiscal de Stat, fiindu-i atribuit cod fiscal și nu avea restanțe față de buget conform contractului nr. 1 din 18.02.2009 cu privire la modificarea stingerii obligațiunii fiscale.

În circumstanțele constatate, instanța de apel a enunțat că, argumentele privind lipsa în acțiunile lui L. Rusu și I. Negaru a componentei infracțiunii, și anume, că faptele colaboratorilor IFS Briceni nu conțin elementele infracțiunii, prevăzută de art. 332 Cod penal, sunt veridice, mai mult ca atât, în cadrul cercetării cauzei nu a fost stabilit, că acțiunile colaboratorilor din cadrul IFS Briceni la

întocmirea și eliberarea certificatelor pe cauza dată, urmăreau careva interes personal sau material, fapt confirmat și prin ordonanța procurorului din 31.05.2011 privind încetarea urmăririi penale (f.d.262-264, vol. V).

În cadrul examinării cauzei în ordine de apel, partea acuzării nu a prezentat careva probe ce ar confirma cert săvârșirea faptelor prejudiciabile incriminate inculpaților A. Rusu, L. Rusu și I. Negaru, limitându-se la probele care au fost prezentate primei instanțe și care au fost apreciate și expuse în sentințele pronunțate.

În final, instanța de apel a concluzionat, că apelurile sunt declarative, fiind expuse probe asupra cărora instanța s-a expus în sentințele pronunțate, acestea fiind apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor în ansamblu.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Referitor la art. 244 Cod penal, incriminat inculpatului A. Rusu.

În motivarea recursului, recurentul a invocat, că instanța de apel ajungând la concluzia menținerii sentinței de achitare a inculpatului A. Rusu a ignorat probele administrate și anume: conform actului de control fiscal prin verificare totală la SRL „Constructgaz” pentru perioada de activitate 01.04.2007-31.07.2010, nr. 5-643891 din 24.09.2010, s-a constatat în total, diminuarea TVA aferent bugetului cu 91362 lei, în particular pentru luna iulie 2009, diminuarea TVA aferent bugetului, s-a constatat în sumă de 65898 lei.

În viziunea procurorului, principala cauză de comitere a diminuării este eliberarea tardivă a facturilor fiscale, adică actele de îndeplinire a lucrărilor erau semnate într-o perioadă, iar facturile fiscale se eliberau mai târziu, când se încasau plățile total sau parțial.

În acest context, procurorul a invocat, că conform procesului-verbal din luna iunie 2009, agentul economic a efectuat lucrări de reparație capitală a subsolului clădirii Consiliului Raional Briceni, costul lucrărilor constituind 361753 de lei, TVA - 72351 de lei.

Tot aici, recurentul indică, că lucrările în cauză au fost impozitate în luna august 2009, factura fiscală SU1976259 din 01.08.2009, astfel, din motivul eliberării tardive a facturii fiscale, a fost diminuat TVA aferent bugetului pentru luna iulie 2009 cu 65898 de lei.

Astfel, recurentul a concluzionat, că diminuarea TVA aferent bugetului în sumă de 65898 lei în luna iulie anul 2009, a fost determinată de inspectorii fiscali E. Zubco și E. Stratan în baza următoarelor documente contabile prezentate de SRL „Constructgaz”: procesul-verbal din luna iunie 2009, de recepție a lucrărilor efectuate în subsolul clădirii Consiliului Raional Briceni; factura fiscală SU 1976259 din 01.08.2009.

Prin urmare, fiind audiați, inspectorii fiscali E. Zubco și E. Stratan, au confirmat că la momentul desfășurării controlului la SRL „Constructgaz”, de către reprezentanții contribuabilului le-a fost prezentat procesul-verbal de recepție a lucrărilor efectuate în subsolul clădirii Consiliului Raional Briceni datat cu luna

iunie anul 2009 și nici de cum cu luna august, deoarece altfel, nu se determina de către ei diminuarea TVA pentru luna iulie anul 2009 în sumă de 65898 lei.

Totodată, inspectorii fiscali nominalizați nu au negat faptul posibilității modificării ulterioare a lunii în procesul-verbal de recepție finală a lucrărilor efectuate în cauză.

La fel, recurentul a menționat, că instanța de apel greșit a apreciat raportul de expertiză tehnică nr. 345 din 14.02.2012, care confirmă că în procesul verbal de recepție finală a lucrărilor executate în subsolul clădirii Consiliului raional Briceni, au fost efectuate modificări în ce privește luna întocmirii acestuia, și anume că, anterior în acest proces-verbal în rubrica preconizată pentru datare a fost indicată luna iunie, anul 2009.

De asemenea, din declarațiilor martorului V. Belenciuc, rezultă, că trei exemplare a procesului-verbal de recepție finală a lucrărilor executate în subsolul clădirii Consiliului raional Briceni au fost semnate de către el, vara, în luna iulie anul 2009, dar nu în august cum este indicat în procesul-verbal de recepție prezentat pentru vizionare, iar din declarațiile contabilului-șef al SRL „Constructgaz”, E. Skladovskaia, rezultă, că ea a indicat în rubrica respectivă a procesului-verbal de recepție finală a lucrărilor executate în subsolul clădirii Consiliului raional Briceni luna „august” anul 2009; concomitent, martorul respectiv nu a putut explica de ce a făcut această inscripție, dacă nu are careva atribuții la întocmirea documentului în cauză și n-a putut spune ce lună era scrisă anterior în rubrica respectivă, ultima a scris în rubrica respectivă luna august, deoarece atunci i-a și fost prezentat documentul respectiv.

În astfel de situație, procurorul a relatat, că declarațiile martorului M. Munteanu urmau a fi apreciate critic de instanța de judecată, deoarece ele nu reflectă realitatea și nu urmau, a fi puse, de rînd cu declarațiile inculpatului A. Rusu, la baza sentinței de achitare a ultimul pe capătul de învinuire de săvîrșire a infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal.

În ce privește declarațiile inculpatului cu referire la faptul că n-a avut intenția de a diminua TVA prin includerea în documentele contabile a cărorva date vădit denaturate, recurentul a menționat, că A. Rusu, fiind administrator al SRL „Constructgaz”, în virtutea funcției deținute este abilitat cu atribuții de administrare a întreprinderii nominalizate, iar conform art. 13 din Legea contabilității, nr. 113 din 27.04.2007 poartă răspundere pentru ținerea contabilității și raportarea financiară, fiind obligat să organizeze și să asigure ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării pînă la lichidarea entității, să asigure întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare, a registrelor contabile conform regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor, precum și integritatea și păstrarea acestora conform cerințelor Organului de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al R. Moldova, să organizeze sistemul de control intern, inclusiv efectuarea inventarierii, să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate.

Așadar, în opinia procurorului, încălcînd prevederile art. 108 alin. (1) Cod fiscal, administratorul SRL „Constructgaz”, A. Rusu, nereflectînd livrarea lucrărilor de reparație executate în subsolul clădirii Consiliul Raional Briceni, amplasată pe str. Independenței 48, în luna iunie anul 2009, perioada cînd acestea au fost recepționate conform procesului verbal respectiv din luna iunie anul 2009, a diminuat Taxa pe valoare adăugată pentru luna iulie anul 2009 cu 65898 lei, în timp

ce perioada fiscală a TVA conform prevederilor art. 114 Cod fiscal este o lună, iar achitarea ulterioară a plăților TVA nu se reflectă asupra evaziunii fiscale, fapta evaziunii fiscale constă în nedeclararea TVA în luna când a avut loc livrarea.

Referitor la art. 361 Cod penal, incriminat inculpatului A. Rusu.

La acest compartiment, recurentul a invocat că potrivit declarațiilor martorilor V. Tcaci, V. Panteleiciuc, R. Coșman, C. Tornea, A. Organ, M. Lisnic, Z. Tolocico, A. Scutelnic, V. Morari, T. Burac, audiați în cadrul procesului penal, s-a constatat faptul că de către administratorul „Constructgaz” SRL, A. Rusu au fost prezentate grupului de lucru pentru achiziții din cadrul primăriilor respective documentele de calificare ale SRL „Constructgaz”, inclusiv și certificatele eliberate de IFS Briceni privind lipsa restanțelor față de bugetul public național cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Tețcani, r-nul Briceni, cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Halahora de Sus, r-nul Briceni, cu nr. 0975 din 18.05.2009 cu destinația Primăria Briceni și cu nr. 1173 din 12.06.2009 cu destinația Primăria Briceni, prin care s-a confirmat faptul că „Constructgaz” SRL la momentul eliberării certificatelor în cauză nu are datorii la bugetul public național.

Totodată, majoritatea martorilor nominalizați supra, au declarat, că pentru grupul de lucru din cadrul primăriilor s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni, or. Briceni, nu au avut importanță certificatele privind lipsa restanțelor față de bugetul public național prezentate de SRL „Constructgaz” și faptul că ofertanții au datorii la stat, sau cum achită impozitele, deoarece pentru ei are importanță prețul propus de aceștia pentru lucrările care urmează a fi efectuate.

Astfel, în opinia recurentului, faptul elucidat supra vine în contradicție cu prevederile art. 16 alin. (1) lit. d) din Legea privind achizițiile publice, nr. 96-XVI din 13.04.2007, și în așa mod recurentul a concluzionat, că declarațiile martorilor respectivi instanțele de fond incorect le-au tratat în favoarea inculpatului.

Tot aici, recurentul a suspus criticii concluzia instanței de apel referitor la faptul că certificatele privind lipsa restanțelor față de bugetul public național enunțate supra nu au produs efecte juridice, deoarece grupurile de lucru din cadrul primăriilor nominalizate nu au luat în considerație informația pe care o conțineau certificatele respective la aprecierea datelor de calificare a SRL „Constructgaz”.

De asemenea, la compartimentul respectiv, recurentul a găsit oportun de a menționa și despre declarațiile șefului-adjunct al IFS Briceni, L. Țapu, care la fel nu au fost apreciate corect de către instanța de apel, din care rezultă, că acesta nu poate explica de ce în certificatele eliberate de IFS Briceni privind lipsa restanțelor față de bugetul public național cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Tețcani, r-nul Briceni, cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Halahora de Sus, r-nul Briceni, cu nr. 0975 din 18.05.2009 cu destinația Primăria Briceni și cu nr. 1173 din 12.06.2009 cu destinația Primăria Briceni, care se păstrau la IFS Briceni în dosarul contribuabilului SRL „Constructgaz” se conține informația cu privire la faptul, că agentul economic respectiv **avea datorii** față de bugetul public, iar în exemplarele certificatelor în cauză prezentate primăriilor se conține informație precum că SRL „Constructgaz” **nu are datorii** la bugetul public și că în al doilea caz, în rubrica destinată pentru semnare „șeful IFS Briceni” nu este semnătura lui, dar a șefului IFS Briceni, L. Rusu.

Întru desfășurarea motivelor invocate, recurentul a făcut referire la prevederile art. 129 pct. 13) Cod fiscal invocând, că la certificatele nr. 0450 din 05.03.2009, destinat Primăria s. Tețcani, nr. 0459 din 05.03.2009, destinat Primăria

s. Halahora de Sus, cît și cele cu nr. 0975 din 18.05.2009, nr. 1173 din 12.06.2009 ambele cu destinația Primăria or. Briceni, toate ridicate de la IFS Briceni sunt anexate extrase din contul contribuabilului la data eliberării certificatelor, prin care se confirmă existența restanțelor SRL „Constructgaz” față de bugetul public național.

În conexiunea celor relatate, recurentul a mai adăugat, că certificatele privind lipsa sau existența restanțelor la bugetul public național au fost adoptate prin Ordinul Ministrului Finanțelor cu privire la reglementarea înscrierilor în conturile personale ale contribuabililor, nr. 103 din 09.12.2005, publicat la 26.05.2006 în Monitorul Oficial, respectiv aceste certificate constituie documente oficiale.

Față de cele ce preced, recurentul a menționat, că argumentul instanțelor de fond, prin care se susține că *certificatele privind lipsa restanțelor față de bugetul public național menționate supra, nu sunt falsificate și sunt întocmite conform legislației, iar informația din ele corespunde realității, deoarece la momentul eliberării acestor certificate funcționa contractul de eșalonare a termenului de achitare a plăților restante față de bugetul public, nr. 1 din 18.02.2009, încheiat între IFS Briceni și SRL „Constructgaz”, iar certificatele care se păstrau în dosarul contribuabilului SRL „Constructgaz”, în care se conține informație privind existența restanțelor la bugetul public, nu corespund legislației, este neîntemeiat și nu putea fi pus la baza unei hotărâri de achitare.*

Aceasta deoarece, în contextul legislației fiscale, la semnarea contractului de eșalonare a plăților este modificat termenul de achitare a datoriilor deja existente față de buget, aceste datorii nefiind anulate, din aceste considerente în baza de date a conturilor personale a contribuabililor se efectuează automat calculele cu referire la plățile restante față de buget și penalitățile pentru întârziere.

Mai mult, la data eliberării certificatelor, art. 129 pct. 13) Cod fiscal, stipula noțiunea de restanță - suma pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii.

Din aceste considerente inspectorii IFS Chișinău, E. Zubco și E. Stratan, efectuînd conform indicației IFPS nr. 73 din 16.09.2010, controlul fiscal la SRL „Constructgaz”, au constatat contrapunerea certificatelor privind lipsa datoriilor eliberate de IFS Briceni din dosarul agentului economic SRL „Constructgaz” cu cele anexate la dosarul de participare la tenderul de achiziție publică din cadrul Primăriilor – or. Briceni, s. Tețcani, r-nul Briceni și s. Halahora de Sus, r-nul Briceni.

Tot aici recurentul a enunțat, că reieșind din completările ulterioare la pct. 13) art. 129 Cod fiscal, care prevăd, că obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform art. 180 devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv - prevederi în vigoare din 13.01.2012 (Legea nr. 267 din 23.12.2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 13-14 din 13.01.2012), care au survenit după doi ani din data eliberării, deținerii și folosirii certificatelor în cauză.

Astfel procurorul a relatat, că contractul de reeșalonare a termenului de achitare a plăților la buget, nu are nici o atribuție la noțiunea de restanță, or, în certificatele privind lipsa restanțelor față de bugetul public inspectorul fiscal I. Negaru nu a indicat faptul existenței contractului de eșalonare a plăților la buget.

În astfel de situație, instanțele de fond urmau să aprecieze critic declarațiile inspectorului fiscal I. Negaru cu privire la faptul, că la indicația lui L. Crucicovscaia, șef al direcției în care el activa, a indicat în exemplarele nr. 2 a certificatelor respective restanțele SRL „Constructgaz” față de bugetul public național, conform datelor din contul personal al contribuabilului, fără a soluționa această problemă cu șeful IFS Briceni, L. Rusu care nemijlocit a semnat aceste certificate, pentru stabilirea legalității corectărilor care i s-au cerut de a fi executate în aceste certificate.

Referitor la art. art. 44, 332 alin (1) Cod penal, incriminat inculpaților L. Rusu și I. Negaru.

În opinia recurentului, instanțele de fond au apreciat unilateral probele examinate în cadrul cercetărilor judecătorești, dând prioritate declarațiilor inculpaților, care urmau a fi apreciate critic de instanța de apel, deoarece inculpații fac referire la prevederile art. 129 pct. 13) Cod fiscal, cu modificările efectuate în articolul respectiv la 13.01.2012.

Recurentul a relevat, că inculpații au tratat prevederile art. 129 pct. 13) Cod fiscal, în interesul SRL „Constructgaz” prin prisma art. 11 Cod fiscal și acest fapt demonstrează interesul lor personal la eliberarea către SRL „Constructgaz” a certificatelor privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național cu informația necesară contribuabilului pentru a fi admis la concursurile de achiziții publice.

Prevederile Codului fiscal privind noțiunea de restanță la buget; obligația fiscală; dispozițiile din Legea privind achizițiile publice; declarațiile martorilor - participanți ai grupului de lucru pentru achiziții din Primăriile or. Briceni, s. Tețcani, r-nul Briceni și s. Halahora de Sus, r-nul Briceni privind lipsa de importanță a certificatelor despre lipsa restanțelor față de bugetul public național prezentate de SRL „Constructgaz”; declarațiile martorilor L. Țapu, E. Zubco și E. Stratan, argumentele în ce privește documentele oficiale au fost expuse mai sus, la motivarea recursului în privința lui A. Rusu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și în opinia recurentului, sunt aplicabile în privința lui L. Rusu și I. Negaru în ceea ce ține de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal.

6. Inculpații L. Rusu, I. Negaru și A. Rusu, au depus referințe asupra recursului ordinar declarat de procuror, solicitând inadmisibilitatea acestuia deoarece motivele invocate, nu se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și totodată este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

În pct. 22.2. al Hotărârii Plenului CSJ a RM din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, este specificat că, „... decizia instanței de apel trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate și coroborarea lor cu alte probe. Partea descriptivă a deciziei trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe”.

7.1. După cum se observă din textul recursului, autorul acestuia critică sentința primei instanțe și decizia instanței de apel sub aspectul următoarei probleme de drept - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel iar decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temeiuri care luate în cumul, cad sub incidența pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În cazul în care instanța nu a fost de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia de achitare, aceasta urma să dezvăluie concluzia respectivă, expunându-și punctul său de vedere asupra probelor nominalizate.

Dat fiind faptul că acest fapt nu s-a realizat în prima instanță, sarcina dată revenea instanței de apel la examinarea apelurilor procurorului, însă asupra tuturor probelor prezentate de acuzare, nu s-a expus nici instanța de apel.

Astfel, la argumentarea necesității respingerii apelurilor părții acuzării, instanța de apel a dat prioritate acelor probe care, în viziunea acestei instanțe, demonstrează nevinovăția inculpaților, în detrimentul probelor concludente și pertinente aduse de procuror.

Colegiul remarcă, că în baza art. 314 Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată, ca la constatarea unei fapte infracționale precum și a circumstanțelor săvârșirii ori nesăvârșirii acesteia, să tragă concluzii în strictă dependență de probatoriul, sau mai bine zis, de totalitatea probelor prezentate de părți și administrate de instanța de judecată cu respectarea prevederilor normelor de procedură penală, cu asigurarea exercitării de către părți a drepturilor de care dispun în cadrul procesului penal.

În acest context, Colegiul subliniază prevederile art. 100 alin. 4) Cod de procedură penală, conform cărora, toate probele administrate în cauză trebuie să se verifice sub toate aspectele, complet și obiectiv iar ulterior analizate în coroborarea lor din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității informației ce o conțin.

În cauza lui L. Rusu, I. Negaru și A. Rusu, sunt pronunțate două soluții de achitare, motivate în sensul că faptele săvârșite de aceștia în baza art. 44, 332 alin. (1), 361 alin. (1) Cod penal, nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, iar în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, în sensul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

7.2. Verificând motivele instanței de apel, care a menținut sentința, Colegiul constată, că aceasta a tras concluzia nominalizată accentuând următoarele:

a) Referitor la învinuirea în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, înaintată inculpatului A. Rusu.

Instanța de apel a reținut:

„...probele prezente pe dosar, cercetate atât în prima instanță, cât și cea de apel demonstrează faptul, că livrarea, adică finisarea reparației subsolului edificiului Consiliului raional Briceni a avut loc în luna august 2009, SRL „Constructgaz” corect la 01.08.2009 a eliberat factura fiscală nr. 1976259 și corect a achitat TVA, probe care ar demonstra cu certitudine că respectiva reparație a fost finisată în luna iunie 2009 și SRL „Constructgaz” achitând TVA în luna august 2009 a săvârșit evaziune fiscală, nu au fost prezentate nici primei instanțe nici instanței de apel pe parcursul judecării cauzei;

...declarațiile martorilor M. Muntean, E. Skladovskaia și V. Beleciuc referitor la luna finisării lucrărilor de reparație a subsolului aflat în clădirea Consiliului raional Briceni și respectiv aceasta dovedindu-se a fi luna august a anului 2009;

...în prima instanță au fost prezentate trei exemplare a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate, care sunt datate diferit, în procesul-verbal ridicat de la SRL „Constructgaz” este indicată luna iunie care apoi a fost modificată în august (f.d.179-194, vol. III), în procesul-verbal ridicat din contabilitatea Consiliului raional Briceni este indicat doar anul 2009 fără indicarea lunii (f.d.159-174 vol. III), iar în procesul-verbal ce se păstra în secția construcții, gospodărie comunală și drumuri a Consiliului raional Briceni este indicat august 2009.

Însă, instanța de apel, respingând probele prezentate de partea acuzării în susținerea învinuirii incriminate inculpatului A. Rusu în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, nu a combătut prin careva argumentare juridică întemeiată alegațiile părții acuzării, astfel formulând soluția sa pe presupuneri și noțiuni teoretice și, în consecință a reținut generic, că situația de fapt și de drept expusă în sentința instanței de fond în privința achitării lui A. Rusu, în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, este corectă, or procurorul prin rechizitoriu, în prima instanță și în instanța de apel a invocat ca probe decisive **1) actul de control fiscal nr. 5-643891 din 24.09.2010** (f.d. 157, vol. II, verso), prin care s-a constatat, diminuarea TVA aferent bugetului în total cu 91362 lei, iar în particular pentru luna iulie 2009, diminuarea TVA aferent bugetului s-a constatat cu 65898 lei; **2) raportul de expertiză tehnică nr. 345 din 14.02.2012** (f.d. 44, vol. IV), conform concluziilor căruia s-a stabilit că anterior în acest proces-verbal în rubrica preconizată pentru datare a fost indicată luna iunie 2009; **3) procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din luna iunie 2009 și factura fiscală nr. SU1976259** (f.d. 178, 179, vol. II).

Sub acest aspect, se constată, că argumentele invocate de procuror în recursul declarat își găsește reflectare în starea reală a lucrurilor statuate în cauză, inclusiv sub aspectul că judecând apelul declarat, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate de procuror și nu le-a analizat în ansamblu, coroborându-le cu celelalte probe administrate în cauză, or, la argumentarea necesității respingerii apelului, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar și, în mod arbitrar a dat prioritate acelor probe care, în viziunea acestei instanțe, demonstrează inexistența faptei infracțiunii incriminate lui A. Rusu, în detrimentul celor aduse de procuror.

b) Referitor la învinuirea în baza art. 361 alin. (1) înaintată inculpatului A. Rusu și învinuirea în baza art. art.332 alin (1) Cod penal, înaintată inculpaților L. Rusu și I. Negaru.

Instanța de apel a reținut:

„...certIFICATELE eliberate de Inspectoratul Fiscal de Stat contribuabilului SRL „Constructgaz” despre lipsa sau existența restanțelor față de buget, sunt documente oficiale, însă ele nu acordă careva drepturi sau eliberează de obligații, din motivul că acestea sunt unele din actele care trebuie prezentate de către persoana care dorește să fie admisă la procedura de achiziție, documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări este nominalizată prin Hotărîrea Guvernului nr.1121 din 10.12.2010;

...prin declarațiile martorilor V. Tcaci, V. Panteleiciuc, R. Coșman, C. Tornea, A. Scutelnic, A. Organ, M. Lesnic, Z. Tolocico, V. Morari, T. Burac, s-a stabilit că pentru participare la tender au fost admise organizațiile necătînd la faptul existenței restanțelor pentru plata impozitului sau lipsa restanțelor.

Mai importantă pentru comisie era valoarea ofertelor propuse, prioritară fiind oferta cu preț mai mic de executare a lucrărilor;

...informația privind lipsa restanței față de buget la SRL „Constructgaz” expusă în certificatele eliberate de IFS Briceni pentru participare la tendere în cadrul Primăriei s. Tețcani, r-nul Briceni, Primăriei s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și Primăriei or. Briceni cu înscrierea privind lipsa restanței față de bugetul public național corespund realității și nu sunt falsificate, datorită faptului că A. Rusu a încheiat contract de reșalonare a plăților restante față de bugetul public național și a îndeplinit graficul stabilit;

...informația privind lipsa restanței față de buget la SRL „Constructgaz” expusă în certificatele, eliberate de IFS Briceni referitor la participare la tendere în cadrul Primăriei s. Tețcani, r-nul Briceni, Primăriei s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și Primăriei or. Briceni cu înscrierea privind lipsa restanței față de buget corespund realității și nu sunt falsificate, ținînd cont și de faptul, că IFS Briceni și SRL „Constructgaz” au încheiat în anii 2008-2009 contract privind reșalonarea achitării restanțelor pe impozit și la eliberarea certificatelor sus menționate acționa contractul privind modificarea termenului de stingere a obligațiunii fiscale.

Respectiva concluzie este confirmată și prin declarațiile date atît în prima instanță cît și cea de apel de martorii E. Zubco, E. Stratan și L. Țapu;

...atît în ședințele de judecată a primei instanțe, cît și a instanței de apel, nu au fost prezentate careva probe pertinente, concludente și utile ce ar confirma interesul personal al inculpaților L. Rusu și I. Negaru în săvîrșirea falsului în actele publice...;

...în cadrul cercetării cauzei nu a fost stabilit, că acțiunile colaboratorilor din cadrul IFS Briceni la întocmirea și eliberarea certificatelor pe cauza dată, urmăreau careva interes personal sau material...”.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează, că instanța de apel a examinat pur formal apelurile declarate de partea acuzării, nu s-a clarificat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta cauză, adoptînd o soluție neargumentată la modul convenit, avînd un caracter generic, în legătură cu ce o astfel de decizie nu poate fi menținută.

Astfel, Colegiul penal lărgit, conchide, că la compartimentul dat, procurorul a invocat argumentat în apelul său, că acceptarea de către grupul de lucru din cadrul Primăriilor s. Tețcani, r-nul Briceni, s. Halahora de Sus, r-nul Briceni și or. Briceni a certificatelor privind lipsa restanțelor față de bugetul public național, prezentate de SRL „Constructgaz” și faptul că ofertanții au datorii față de stat nu pot fi reținute, deoarece, la fel ca și concluzia instanței de apel prin care se susține că certificatele

enunțate supra nu au produs efecte juridice, vine în contradicție cu **prevederile art. 16 alin. (1) lit. d) din Legea privind achizițiile publice, nr. 96-XVI din 13.04.2007**, conform cărora ”... pentru constatarea datelor de calificare în cadrul procedurilor de achiziție publice, operatorul economic va prezenta documentele, eliberate de autoritățile competente stabilite de autoritatea contractantă în cadrul procedurilor de achiziție publică, care certifică inclusiv și faptul achitării impozitelor și altor plăți obligatorii în conformitate cu legislația țării în care el este rezident.

Alineatul (4) al aceluiași articol prevede, că, *autoritatea contractantă poate descalifica ofertantul în orice etapă a procedurii de achiziție în cazul când va constata că datele de calificare prezentate de acesta sunt eronate sau incomplete.*

În așa mod, Colegiul penal lărgit enunță, că declarațiile martorilor V. Tcaci, V. Panteleiciuc, R. Coșman, C. Tornea, A. Organ, M. Lisnic, Z. Tolocico, A. Scutelnic, V. Morari, T. Burac, și anume prin care se susține că pentru grupul de lucru din cadrul primăriilor nominalizate, nu au avut importanță certificatele privind lipsa la SRL „Constructgaz” a restanțelor față de bugetul public național, instanțele de fond incorect le-au tratat în favoarea inculpatului.

Cu referire la proba cu martorul L. Țapu, șef-adjunct al IFS Briceni, decizia instanței de apel, a se vedea motivarea de la pct. 4. al prezentei decizii, - are un caracter generic nefiind argumentată la modul cuvenit, astfel declarațiile acestui martor nu au fost supuse unei analize în ansamblu, coroborându-le cu celelalte probe administrate în cauză, fiind respinse în mod arbitrar.

În acest context, partea acuzării a invocat argumentat care este esența și valoarea probantă a depozițiilor acestui martor respinsă de către instanța de apel, și anume că, L. Țapu nu poate explica, de ce în certificatele eliberate de IFS Briceni privind lipsa restanțelor față de bugetul public național cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Tețcani, r-nul Briceni, cu nr. 0459 din 05.03.2009 cu destinația Primăria s. Halahora de Sus, r-nul Briceni, cu nr. 0975 din 18.05.2009 cu destinația Primăria Briceni și cu nr. 1173 din 12.06.2009 cu destinația Primăria Briceni, care se păstrau la IFS Briceni în dosarul contribuabilului SRL „Constructgaz” se conține informația cu privire la faptul, că agentul economic respectiv **avea datorii** față de bugetul public, iar în exemplarele certificatelor în cauză prezentate primăriilor se conține informație precum că SRL „Constructgaz” **nu are datorii** la bugetul public și că în al doilea caz, în rubrica destinată pentru semnare „șeful IFS Briceni” nu este semnătura lui, dar a șefului IFS Briceni, L. Rusu.

La fel, instanța de apel a concluzionat greșit, referitor la veridicitatea certificatelor eliberate de IFS Briceni, în care este indicată lipsa restanței față de bugetul public național, indicând că acestea corespund realității, or, procurorul referindu-se la prevederile art. 129 pct. 13) Cod fiscal, precum și la modificările ulterioare ale normei vizate, a relatat, că la semnarea contractului de eșalonare a plăților este modificat termenul de achitare a datoriilor deja existente față de buget, dar **aceste datorii nu sunt anulate**, mai mult inspectorul fiscal al IFS Briceni, I. Negaru, în certificatele nominalizate supra, nu a indicat faptul existenței contractului de eșalonare a plăților la buget.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel adoptând soluția de respingere a apelurilor declarate de procuror, s-a limitat la o motivare insuficientă și contrară probatoriului administrat pe cauză, or, recurentul a invocat probe concrete enunțate supra, care în opinia acuzatorului de stat, confirmă

cu certitudine vinovăția lui A. Rusu de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 244 alin. (1), 361 alin. (1) Cod penal, iar a lui L. Rusu și I. Negaru de săvârșire infracțiunii prevăzute de art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal lărgit, menționează că, dreptul la un proces echitabil, în lumina Convenției Europene, se bazează pe respectarea cu strictețe a principiilor fundamentale ale procesului judiciar: *“egalitatea armelor”*, *“contradictorialitatea”* (mai ales în administrarea probelor), *“motivarea deciziilor”*, care semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața instanțelor de judecată, fără ca una dintre ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți în proces, așa încât, părțile să aibă posibilitatea de a-și susține punctul de vedere într-o așa manieră, încât să nu fie puse într-o situație net dezavantajată una față de alta (a se vedea: CtEDO, decizia din 22.02.1996, în cauza Bulut contra Austriei, § 47; decizia din 18.02.1997, în cauza Niderost-Huber contra Elveției, § 23; decizia din 07.06.2001, în cauza Kress contra Franței, §72).

Având în vedere cele menționate, instanța de apel, în sensul art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă nu a respectat aceste prevederi legale și nu s-a pronunțat argumentat asupra motivelor indicate în apelurile procurorului, reproduse la **pct. 5.** din prezenta decizie.

În mod evident, se relevă că partea acuzării destul de substanțial și cu lux de amănunte a argumentat motivele de respingere a tuturor versiunilor invocate de inculpații A. Rusu, I. Negaru și L. Rusu, a se vedea **pct. 5.** din prezenta decizia, însă asupra acestor argumente nu se regăsește un răspuns adecvat în textul deciziei adoptate de instanța de apel.

Așa fiind, rezultă că instanța de apel nu neagă caracterul acuzator a acestor probe prezentate de partea acuzării, însă din motivele menționate supra, de fapt le-a respins și, respectiv nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, prin care procurorul, invocând aceste probe decisive coroborate cu alte probe, și-a susținut acuzațiile.

Potrivit art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Prin urmare, instanța de apel a acceptat neîntemeiat și predispus versiunile și declarațiile inculpaților A. Rusu, I. Negaru și L. Rusu, precum că dînșii nu se fac vinovați de săvârșirea infracțiunilor incriminate în baza art. art. 244 alin. (1), 361 alin. (1), 44, 332 alin. (1) Cod penal, a concluzionat în mod arbitrar că nici o probă cercetată în prima instanță, cât și în instanța de apel, nu a dovedit în mod direct acțiunile incriminate inculpaților și în consecință greșit a respins motivele invocate în apelul părții acuzării.

7.3. Aceste împrejurări determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursului ordinar declarat de procuror, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecători, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Erorile menționate mai sus, sunt erori de drept procedural și se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, mai mult, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de procuror în apelurile sale.

8. În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate mai sus, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, adoptând o hotărâre legală și întemeiată în strictă conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Se menționează că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța care va judeca apelul, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-i pe **Rusu Larisa Gheorghe, Negaru Ion Petru, Rusu Anatolie Vladimir** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 26 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Nadejda Toma